

สรุปรายละเอียดโครงการ
โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านห้วยป่าเขียว (ขุดลอกคลองตะเคี๋ยง)
หมู่ที่ 7 ตำบลทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง

1. ที่ตั้งโครงการ

หมู่ที่ 7 บ้านห้วยป่าเขียว ตำบลทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง

2. เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2542 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนิน เยี่ยมเยียนราษฎรที่บ้านห้วยป่าเขียว หมู่ที่ 7 ตำบลทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง พระองค์ทรง มีพระราชเสาวนีย์หลายประการต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงที่เฝ้ารับเสด็จ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาท หน้าที่ของกรมชลประทาน สามารถสรุปได้ 2 ประการด้วยกัน กล่าวคือ

- ให้กรมชลประทานพิจารณาจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อส่งเสริมการเกษตรกรรม
- ให้กรมชลประทานช่วยเหลือพื้นที่การกานาที่ราษฎรเคยทำนา ให้สามารถทำนาได้

จังหวัดพัทลุง จึงได้ดำเนินการสนองพระราชเสาวนีย์ โดยการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อ จัดทำแผนแม่บท ดำเนินการร่วมกันหลายส่วนราชการในรูปแบบการบูรณาการ ซึ่งโครงการชลประทาน พัทลุงเป็นคณะทำงาน ที่ร่วมทำงานกับหลายส่วนราชการในจังหวัดพัทลุง จึงได้เสนอโครงการพัฒนา พื้นที่บ้านห้วยป่าเขียวในแผนแม่บทให้จังหวัดพัทลุง ประกอบด้วยลักษณะโครงการโดยสังเขปคือ ก่อสร้าง คันกันน้ำ ป้องกันน้ำ ท่วมขังพื้นที่ 2,500 ไร่ พร้อมก่อสร้างอาคารควบคุมน้ำ กลางคลองและปลายคลอง จำนวน 2 แห่ง

ซึ่งต่อมามีผู้ห่วงใยในเรื่องของสภาพนิเวศและสิ่งแวดล้อม มีหนังสือท้วงติงโครงการต่อสำนัก นโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ซึ่งนายกรัฐมนตรืเป็นประธานโดยตำแหน่ง ได้แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ขึ้น โดยมีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นประธาน คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นเลขานุการและ ตัวแทนส่วนราชการ ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ เป็นกรรมการ ร่วมกันพิจารณา มีมติให้ยุติการ ดำเนินการในรูปแบบที่เสนอ แต่มีมาตรการเร่งด่วนในการอนุรักษ์สภาพธรรมชาติป่าชุ่มน้ำ และ สิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ เสนอเป็นทางเลือกใหม่ โดยการเสนอแนะให้มีการขุดลอกคลองตะเคี๋ยงพร้อมมี อาคารควบคุมน้ำ ประกอบเท่าที่จำเป็นเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ ป่าชุ่มน้ำ ป่าพรุ , แหล่งเพาะพันธุ์ปลา และ บรรเทาความแห้งแล้งในฤดูแล้ง โดยศึกษาและจัดทำรายงานเป็น รายการข้อมูลทางค้ำสิ่งแวดล้อม

(Checklist) ซึ่งโครงการชลประทานพัทลุงได้จัดทำแล้ว และส่งเรื่องให้กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช พิจารณาอนุมัติใช้ที่ดิน ต่อมากรมฯ อุทยานได้ตอบยืนยันว่าจะต้องทำการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ Environment Impact Assessments (EIA) ประกอบด้วย

3. สภาพภูมิประเทศและแหล่งน้ำ

บ้านหัวป่าเขียว มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำ ริมขอบพรุ สภาพดินและน้ำบริเวณผิวดินมีน้ำท่วมขังและมีอินทรีย์วัตถุที่ทับถมมายาวนาน สภาพป่าส่วนใหญ่เป็นป่าเสม็ด และมีกระจุดสลัดกับทุ่งหญ้า พืชพรรณไม้อื่น ๆ มีบ้างเล็กน้อยในลักษณะของป่าละเมาะ ดินและน้ำมักจะเปรี้ยวโดยเฉพาะในช่วงต้นฤดูฝนของทุกปี สภาพแหล่งน้ำ ที่มีอยู่คือคลองตะเคี๋ย เป็นลำน้ำที่ตื้นเขิน คือ ไม่มีความลาดชัน ราบแบน ถ้าคลองกว้างแต่ไม่ลึก รองรับน้ำท่วมขังในแต่ละปียาวนาน 3 - 4 เดือน สภาพดินในลำน้ำ จึงเป็นดินตะกอนอินทรีย์ที่ทับถมมาเป็นระยะเวลายาวนาน ครั้นในฤดูแล้งไม่สามารถเก็บกักน้ำ านอนคลองได้ ลำน้ำ จึงมักแห้งขอดจนเห็นก้นคลองเป็นดินแตกกระแหง

4. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 4.1 เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ไว้เพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรกรรมที่บ้านหัวป่าเขียว 700 ไร่
- 4.2 เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ให้มีความสามารถในการระบายน้ำ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถลดระยะเวลา น้ำท่วมขังยาวนานลงได้
- 4.3 เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ให้มีความสามารถในการเก็บกักน้ำ ที่มีมาก ให้คงความชุ่มชื้นในหน้าแล้ง สามารถยกระดับน้ำ ได้ดินให้สูงขึ้น ราษฎรสามารถใช้บ่อน้ำ ได้ดินได้
- 4.4 แหล่งเก็บกักน้ำ อนุรักษ์สภาพป่าชุ่มน้ำ และสภาพแวดล้อมป่าพรุ มีแหล่งน้ำ ไว้ป้องกันและบรรเทาอัคคีภัยที่เกิดในป่าพรุ เพื่อเป็นแหล่งน้ำ หล่อเลี้ยงป่าไม้ ให้แห้งแล้งจนเกิดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้ป่าพรุ หล่อเลี้ยงแนวคูน้ำ กันไฟ
- 4.5 เพื่อฟื้นฟูสภาพลำน้ำ ธรรมชาติที่ตื้นเขินให้มีสภาพดั้งเดิม เป็นแหล่งพันธุ์ปลาสามารถส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งประมงจังหวัดฯ ส่งเสริมการปล่อยปลาปีละกว่า 1,000,000 ตัว
- 4.6 เพื่อเป็นแหล่งน้ำ สำหรับการปลูกล้วย การเลี้ยงกระบือปล่อยฝูง ซึ่งมีประมาณ 2,500 – 3,000 ตัว
- 4.7 เพื่อใช้แหล่งน้ำ เป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำ ตามวิถีชีวิตของราษฎรที่ยังนิยมใช้เรือหางยาวสัญจรไปมาระหว่างอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราชกับอำเภอทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

4.8 เพื่อส่งเสริมสภาพทรัพยากรน้ำเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น เพื่อการส่งเสริมพัฒนาพันธุ์
กระชูดชะลูดน้ำเพื่อการหัตถกรรม

5. ลักษณะโครงการ

ที่ตั้งโครงการ หมู่ที่ 7 ตำบลทะเลน้อย อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง พิกัดที่ตัด 47 NPJ 245-
619 ถึง 224-728 ตามแผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000 แผ่นระวาง 5024 IV ประกอบด้วย

5.1 กิจกรรมปรับปรุงสภาพลำน้ำ

- ขุดลอกคลองตะเคร็งช่วงแรก เริ่มตั้งแต่ปากน้ำที่ไหลลงสู่ทะเลน้อยให้มีความกว้าง
25 เมตร มีความลึกเมื่อขุดลอกแล้ว 2-3 เมตร เป็นระยะทางตามลำคลองตะเคร็งขึ้นไปทางต้นน้ำ 4,600
เมตร

- ขุดลอกคลองตะเคร็งช่วงที่สอง ต่อจากช่วงแรก ให้มีความกว้าง 15 เมตร มีความลึก
เมื่อขุดลอกแล้ว 2-3 เมตร เป็นระยะทางตามลำคลองตะเคร็งขึ้นไปทางต้นน้ำ 8,100 เมตร

- ขุดลอกคลองตะเคร็งช่วงสุดท้าย ต่อจากช่วงที่สอง ให้มีความกว้าง 10 เมตร มีความ
ลึกเมื่อขุดลอกแล้ว 2-3 เมตร เป็นระยะทางตามลำคลองตะเคร็งขึ้นไปทางต้นน้ำ 4,700 เมตร

5.2 กิจกรรมก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ

- ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำปากคลองตะเคร็งขนาดบานระบาย 3-[/]4.0x4.0 จำนวน 2
แห่ง ห่างกัน 30 เมตร ตรง กม.2+330 ถึง กม.2+360 ของคลองตะเคร็ง ทั้งเพื่อควบคุมน้ำในคลองตะเคร็ง
โดยเปิดระบายในฤดูน้ำหลาก และปิดเก็บกักน้ำในต้นฤดูแล้งและตลอดฤดูให้สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.5
ล้านลูกบาศก์เมตร อีกทั้งสามารถใช้เป็นประตูเรือสัญจรได้อีกด้วย

- ก่อสร้างท่อระบายน้ำปลายคลองมาบเนียน ขนาด 3-[/]2.0x2.0 จำนวน 1 แห่ง ที่ กม.
5+580 ของคลองตะเคร็ง ทั้งเพื่อควบคุมการระบายน้ำจากคลองมาบเนียนลงสู่คลองตะเคร็งและเพื่อทอน้ำ
ในลำคลองมาบเนียนในต้นฤดูแล้งเข้าสู่ทางระบายน้ำเลียบบถนนทางไปบ้านหัวป่าเขียวเพื่อการทำนาของ
ชาวบ้านหัวป่าเขียวหลังน้ำลดมีเป้าหมายส่งเสริมเป็นพื้นที่นาได้ 700 ไร่ เกษตรกรใช้น้ำ 80 ครัวเรือน

6. งบประมาณค่าก่อสร้าง

6.1 ขุดลอกคลองตะเคร็ง งบประมาณ 11,319,200.00- บาท

6.2 ก่อสร้างประตูระบายน้ำปากคลองตะเคร็ง งบประมาณ 10,000,000.00- บาท

6.3 ก่อสร้างท่อระบายน้ำปลายคลองมาบเนียน งบประมาณ 5,000,000.00- บาท

6.4 ก่อสร้างคันกั้นน้ำเหนืออาคารทอน้ำปลายคลองมาบเนียน งบประมาณ 7,000,000.00-
บาท

7. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อการอนุรักษ์สภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผลพลอยได้เอนกประสงค์ตามมาตรการเร่งด่วนของคณะกรรมการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ สรุปได้ดังนี้

- 7.1 อนุรักษ์สภาพป่าชุ่มน้ำ และสภาพแวดล้อมป่าพรุ
- 7.2 เพื่อฟื้นฟูสภาพลุ่มน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขินให้มีสภาพดั้งเดิม
- 7.3 เป็นแหล่งเลี้ยงพันธุ์ปลาน้ำจืดสัตว์น้ำ
- 7.4 เพื่อเป็นแหล่งน้ำหล่อเลี้ยงป่าไม้ไม่ให้แห้งแล้งจนเกิดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้ป่าพรุ
- 7.5 เพื่อใช้แหล่งน้ำเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำ ตามวิถีชีวิตของราษฎรที่ยังนิยมใช้สัญจร
- 7.6 เพื่อส่งเสริมสภาพทรัพยากรน้ำเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น เพื่อการเกษตรกรรม การปลูกกระจุยเพื่อการหัตถกรรม, การทำการประมงน้ำจืด การเลี้ยงกระบือในทุ่งหญ้าป่าชุ่มน้ำ

8. ระยะเวลาดำเนินการ

ใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ 180 วัน

9. ความก้าวหน้าของโครงการจนถึง พฤศจิกายน 2549

โครงการชลประทานพัทลุง ได้จัดทำและส่งรายงานข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม (Checklist) จำนวน 1 เล่ม ให้แก่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามบันทึกการประชุมเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2545 ของคณะกรรมการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเรียบร้อยแล้ว จากนั้นมีการติดตามความก้าวหน้าโดยจังหวัดพัทลุง วันที่ 20 ธันวาคม 2545 และครั้งที่ 2 วันที่ 27 พฤษภาคม 2546 ได้คำตอบสรุปได้ว่า หากกรมป่าไม้ให้ความเห็นชอบ Checklist การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมถือว่าสิ้นสุด สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ พร้อมทั้งได้รับการยืนยันจากกรมฯ อุทยานฯ ว่า จะต้องทำการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ Environment Impact Assessments (EIA) ประกอบด้วย โครงการชลประทานพัทลุงจึงขอเสนอกรมชลประทานพิจารณาให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ EIA ต่อไป และในปีงบประมาณ 2549 กรมชลประทานใช้งบประมาณจำนวน 1,980,000 บาท ปีงบประมาณ 2550 ใช้งบประมาณ 7,534,500 บาท เพื่อเป็นค่าศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาห้วยป่าเขียวจังหวัดพัทลุง(EIA.)

ธันวาคม 2549
โครงการชลประทานพัทลุง
กรมชลประทาน